



LEIDRAAD EXPERTISEPROCEDURE NVvR TEN BEHOEVE VAN KLACHTENSITUATIE ELDERS VERSIE V.2.2 GEACCORDEERD AV 19-03-2024

*Belangrijkste wijziging v2: introductie van de radioloog-editor (fase 3) en loslaten consensus rapportage (fase 4)
Wijziging v2.2: actualisering mbt mogelijke opdrachtgevers en vereisten aan casusmateriaal*

Inleiding

Deze leidraad van de Nederlandse Vereniging voor Radiologie (NVvR) handelt over verzoeken tot herbeoordeling van radiologisch onderzoek bij een klachtensituatie. Verzoeken tot herbeoordeling kunnen gedaan worden door niet-medische instanties als IGJ of klachtencommissie van een ziekenhuis, maar meestal aansprakelijkheidsverzekeraars of letselschadebureau's. In deze leidraad wordt van deze meest gebruikelijke situatie uitgegaan. Ook is deze leidraad van toepassing wanneer een Calamiteitenonderzoekscommissie de expertise van de NVvR inroept. De NVvR vindt het haar taak en plicht om aan dergelijke verzoeken mee te werken, ter bescherming en bevordering van de kwaliteit van de radiologie en van de beroepsgroep van radiologen. Tevens wordt gehoopt hiermee juridische (vervolg)procedures te voorkomen. De onafhankelijkheid en deskundigheid van de NVvR als wetenschappelijke vereniging waarborgt daarbij een zorgvuldige en uniform uitgevoerde herbeoordelingsprocedure.

Deze leidraad is niet bedoeld voor reguliere second opinions of voor herbeoordeling van het werk van niet-radiologen. In geval er verschillen bestaan met eventuele andere procedures voor herbeoordeling is deze leidraad leidend.

Procedure in het kort

- I Formulier met globale informatie over opdrachtgevers, locatie van casus en soort casus wordt ingestuurd aan commissie Expertise van NVvR. Formulier bevat de twee standaardvragen die aan panel kunnen worden gesteld. Als verzoek door commissie Expertise niet in behandeling wordt genomen stopt de procedure.
- II Expertisepanel van drie radiologen plus een radioloog-editor wordt binnen de NVvR gezocht.
- III Bureau NVvR informeert opdrachtgevers als expertisepanel is gevonden. Verzoek aan opdrachtgevers om digitale stukken toe te sturen aan bureau NVvR. Bureau NVvR stuurt de casus door aan het Expertisepanel, en het verslag van de eerste radioloog aan de radioloog-editor. Expertisepanel blijft voor opdrachtgevers anoniem.
- IV Elk lid van het Expertisepanel rapporteert zijn bevindingen aan de radioloog-editor en aan bureau NVvR. De radioloog-editor vergelijkt de bevindingen van het panel met het verslag van de eerste radioloog en stelt een concept-adviesrapportage op, die hij voorlegt aan de commissie Expertise NVvR.
- V De commissie Expertise NVvR beoordeelt of het Expertisepanel in redelijkheid tot deze concept-adviesrapportage kon komen en legt deze voor aan beide opdrachtgevers. De commissie Expertise beoordeelt, zo nodig na overleg met het expertisepanel, of hun reactie aanleiding geeft tot het opstellen van een addendum.
- VI De commissie Expertise NVvR stelt de adviesrapportage, eventueel met addendum, bestuurlijk vast en stuurt deze aan opdrachtgevers, inclusief factuur.

De processtappen worden hieronder nader toegelicht.

Ad I Verzoek tot herbeoordeling aan NVvR

Een verzoek tot herbeoordeling wordt schriftelijk, via een daartoe bestemd formulier, ingediend bij het bureau NVvR. Gevraagd wordt om de casus slechts globaal en anoniem te beschrijven om de casus gericht uit te kunnen zetten binnen de vereniging. Het is in deze fase niet nodig en zelfs onwenselijk om inhoudelijke casusgegevens in te sturen. Het bureau NVvR zal bij onduidelijkheden nadere informatie bij de opdrachtgevers vragen. De NVvR neemt in beginsel alleen verzoeken in behandeling, die aantoonbaar gedaan worden namens twee partijen in een onderlinge klachtensituatie¹. Correspondentie wordt met beide opdrachtgevers gelijktijdig gevoerd, om de zorgvuldigheid en transparantie van de procedure te waarborgen.

Hiermee wil de NVvR voorkomen partij te worden in een klachtensituatie dan wel de indruk te geven bij een partij te horen. Op deze wijze bewaart de NVvR haar onafhankelijkheid als wetenschappelijke vereniging.

Niet alle vraagstellingen zijn ontvankelijk. Er wordt door de NVvR slechts een herbeoordeling gegeven op een vraagstelling op het medisch-inhoudelijk vakgebied. Vraagstellingen waarbij (impliciet) een uitspraak van de NVvR wordt gevraagd over de verwijtbaarheid van iemands handelen worden niet in behandeling genomen. De NVvR oordeelt bovendien niet twee keer in dezelfde casus en behoudt zich ook verder het recht voor een casus gemotiveerd niet in behandeling te nemen.

Het Expertisepanel van de NVvR beantwoordt daarom uitsluitend de volgende vragen:

1. Hoe luidt, op basis van de beschikbare gegevens, uw verslag?
2. Wat vindt u van het oorspronkelijke verslag?

De opdrachtgevers dienen met deze wijze van herbeoordeling in te stemmen. Afwijkingen van de procedure zijn niet toegestaan en leiden tot het niet honoreren van het verzoek tot herbeoordeling dan wel niet verstrekken van een adviesrapportage. Het is wenselijk dat de aanvragende partijen vanaf het begin hun cliënten informeren over deze procedure en het feit dat ze bij de NVvR een verzoek om herbeoordeling indienen. Zowel patiënt als radioloog dienen een formulier in te vullen waarmee ze instemmen met het insturen van de benodigde gegevens en het gebruik daarvan conform deze Leidraad. Bij de aanmelding van een expertisecasus wordt een startbedrag van € 200 berekend.

Ad II Benoeming expertisepanel van drie radiologen plus een radioloog-editor

Aan het bestuur van de meest relevante sectie van de NVvR² wordt gevraagd om een panel van drie radiologen plus een vierde radioloog-editor voor te dragen dat gericht is op de voorliggende casus. Alleen nog actief werkzame radiologen, die in staat zijn om een genuanceerd oordeel te vormen over een casus met in achtneming van de volledige context, en op de hoogte zijn van de voor de beroepsgroep geldende protocollen en standaarden, zijn geschikt om in een Expertisepanel zitting te nemen.

¹ De procedure van deze leidraad geldt ook voor expertiseverzoeken die gedaan worden door een onafhankelijke instantie die een klachtensituatie onderzoekt. Waar hier gesproken wordt over opdrachtgevers, wordt in dat geval 'opdrachtgever' bedoeld.

² De NVvR kent secties, waarbinnen radiologen zich hebben georganiseerd rondom een bepaald aandachtsgebied in de radiologie.

De identiteit van het Expertisepanel (drie beoordelende radiologen plus vierde radioloog-editor) wordt aan de opdrachtgevers niet bekend gemaakt, om te voorkomen dat de leden van het panel kunnen worden beïnvloed of in de toekomst worden aangesproken. De leden van dit panel worden geacht daarbij te handelen zoals een zorgvuldig handelend en redelijk bekwaam radioloog betaamt, in het specifieke deelgebied van de radiologie waarop de casus betrekking heeft. Het is dus geen vereiste dat de panelleden als expert in hun vakgebied bekend staan. De kwaliteiten van het individuele panellid zijn door de herbeoordeling door een panel van drie radiologen ook minder van belang. Uiteraard is wel van belang dat de leden van het Expertisepanel genuanceerd kunnen oordelen, op basis van binnen het beroepsveld geaccepteerde gebruiken en normen, en geen relatie hebben (gehad) met een der partijen of de locatie waar de casus speelt. Het panel wordt gevarieerd samengesteld voor wat betreft hun werkomstandigheden (academisch, niet-academisch, geografische spreiding). Bij de samenstelling van het panel wordt door ons verder gelet op het voorkomen van belangenverstrengeling en vooringenomenheid.

Een commissie Expertise NVvR benoemt de leden van het Expertisepanel en vormt het contact tussen Expertisepanel en opdrachtgevers van herbeoordeling.

III Inzending casusmateriaal door opdrachtgevers

Het Bureau NVvR informeert de opdrachtgevers van de benoeming van het panel en verzoekt aan opdrachtgevers om gezamenlijk de stukken samen te stellen, te anonimiseren en digitaal te sturen aan het Bureau.

Het verslag van de eerste radioloog dient, gescheiden van het overige casusmateriaal, te worden aangeleverd, per mail via een beveiligde verbinding, of op andere (fysieke) wijze in tweevoud te worden aangeleverd. Beeldmateriaal en overig casusmateriaal dient digitaal, of in vijfvoud op cd/dvd/usb-stick, te worden aangeleverd.

Het Bureau NVvR stuurt het casusmateriaal door aan de leden van het Expertisepanel. Het verslag van de oorspronkelijke radioloog wordt door het Bureau NVvR alleen aan de radioloog-editor gestuurd. Doordat de drie panelleden die de herbeoordeling doen niet geïnformeerd worden over het verslag van de eerste beoordelaar, wordt het risico op hindsight bias bij hen beperkt.

Het bureau NVvR houdt één exemplaar van beide gegevensdragers tot vijf jaren na oplevering van de rapportage in archief.

Alle informatie die bij de (eerste) beoordeling door de oorspronkelijke radioloog beschikbaar was, dient beschikbaar te zijn voor het Expertisepanel, inclusief decursus, relevante correspondentie, oorspronkelijke aanvraag, aanvullend lab-onderzoek, verslagen en eerder radiologisch onderzoek waarmee vergeleken kon worden bij de oorspronkelijke beoordelingssituatie. Bij het ontbreken van relevante klinische gegevens treedt onnodige vertraging op in het proces, of kan door het Expertisepanel zelfs geen adviesrapport worden opgesteld.

IV Beoordeling door Expertisepanel

Uitgangspunt bij de herbeoordeling is dat geprobeerd wordt zo goed mogelijk de oorspronkelijke situatie rondom de eerste beoordeling van het onderzoek na te bootsen. Het is echter onvermijdelijk dat het Expertisepanel weet dat er een klacht ten grondslag ligt aan de casus die herbeoordeeld wordt. Het bestaan van hindsight bias is niet volledig te voorkomen, maar moet door een alerte houding van het panel zoveel mogelijk worden gereduceerd.

De norm die wordt aangelegd bij de herbeoordeling is die van de zorgvuldig handelend en redelijk bekwaam radioloog, die handelt volgens de richtlijnen en standpunten zoals die op het moment van de eerste beoordeling bekend en aanvaard waren binnen de beroepsgroep van radiologen.

De drie leden van het Expertisepanel beoordelen ieder afzonderlijk het toegestuurd casusmateriaal en sturen elk hun radiologisch verslag in aan de vierde radioloog-editor en (ter archivering en bewaking van de voortgang) aan het bureau NVvR. De vierde radioloog-editor stelt aan de hand van de bevindingen een concept-adviesrapportage op, waarbij melding wordt gemaakt van relevante verschillen in de beoordeling door de panelleden. De radioloog-editor vergelijkt vervolgens de bevindingen van het expertisepanel met het verslag van de oorspronkelijke beoordelaar, en formuleert zijn conclusie in de concept-adviesrapportage. Deze wordt daarna voorgelegd aan de commissie Expertise NVvR.

V **Toetsing door commissie Expertise**

De commissie Expertise NVvR verricht een globale toetsing met als uitgangspunt de vraag of het Expertisepanel in redelijkheid tot de inhoud van haar rapportage kon komen. De commissie Expertise NVvR gaat niet de herbeoordeling overdoen, maar kan via de radioloog-editor wel een toelichting vragen op de werkwijze van het expertisepanel. De commissie Expertise legt de concept-adviesrapportage vervolgens voor aan de opdrachtgevers.

Blokkeringsrecht partij cliënt

De concept-adviesrapportage wordt ten behoeve van de wettelijk verplichte mogelijkheid van blokkeringsrecht eerst voorgelegd aan de partij van cliënt-patiënt. Wanneer deze het blokkeringsrecht inroept, informeert de commissie Expertise daarover de wederpartij en wordt er zonder oplevering van een adviesrapportage overgegaan tot facturering van de tijdsbesteding van de NVvR. Wanneer binnen de gestelde termijn geen gebruik wordt gemaakt van het blokkeringsrecht, stuurt de commissie Expertise NVvR de rapportage naar beide opdrachtgever(s).

Hoor/wederhoorprocedure en Addendum

Aan beide opdrachtgevers wordt gevraagd om feitelijke onjuistheden of onvolledigheden die relevant zijn voor de vorming van het oordeel van het expertisepanel, te melden aan de commissie Expertise NVvR.

De commissie Expertise beoordeelt, zo nodig na overleg met de radioloog-editor, of een reactie van de opdrachtgevers, bijvoorbeeld dat er gegevens ontbreken die relevant geacht worden voor het expertisepanel, dient te leiden tot de opstelling van een addendum aan de concept-adviesrapportage. De inhoud van de concept-adviesrapportage wordt niet gewijzigd.

VI **De commissie Expertise NVvR stelt de adviesrapportage, eventueel met addendum, bestuurlijk vast en stuurt deze aan opdrachtgevers, inclusief factuur.**

Na het doorlopen van de vorige fase, of na het verstrijken van de gegeven reactietermijn, wordt de definitieve adviesrapportage (met eventueel een gedateerd addendum), samen met de factuur aan de opdrachtgevers gestuurd door de commissie Expertise NVvR.

De NVvR vindt het redelijk om haar tijdsbesteding te laten honoreren. De actuele tarieven staan vermeld op de website van de NVvR.

De werkelijke kosten kunnen hoger uitvallen, afhankelijk van de complexiteit van het expertiseverzoek en het al dan niet vlotte verloop van de procedure.

BIJLAGE

Formuleringen van conclusie in adviesrapportage expertisepanel

Goedgekeurd Algemene Vergadering NVvR 16 november 2017,
Aangepast Algemene Vergadering NVvR 19 maart 2024 (wijziging kopje formulering 2a).

1 geen verschil 1^e verslag, handelen conform richtlijn

- Het Expertisepanel heeft kennis genomen van de oorspronkelijke beoordeling van het onderzoek door de radioloog en ziet geen significante verschillen met het eigen verslag.
- Op basis van de aan het panel beschikbaar gestelde gegevens is het Expertisepanel van mening dat er geen aanwijzingen zijn dat de radioloog niet heeft gehandeld conform de geldende richtlijnen en standaarden, met de aantekening dat er niet op elk gebied een specifieke richtlijn bestaat.

2a verschil 1^e verslag (afwijking niet benoemd), geen aanwijzing dat niet is gehandeld conform richtlijn

- Het Expertisepanel heeft kennis genomen van de oorspronkelijke beoordeling van het onderzoek door de radioloog en ziet daarbij verschillen met het eigen verslag. De door het expertisepanel waargenomen afwijking is in de oorspronkelijke beoordeling van het onderzoek van de radioloog niet benoemd (deze is niet waargenomen, of wel waargenomen maar niet als significant afwijkend geïnterpreteerd).
- Op basis van de aan het panel beschikbaar gestelde gegevens is het Expertisepanel van mening dat er geen aanwijzingen zijn dat de radioloog niet heeft gehandeld conform de geldende richtlijnen en standaarden, met de aantekening dat er niet op elk gebied een specifieke richtlijn bestaat.

2b verschil 1^e verslag (afwijking niet benoemd), handelen niet conform richtlijn

- Het Expertisepanel heeft kennis genomen van de oorspronkelijke beoordeling van het onderzoek door de radioloog en ziet daarbij verschillen met het eigen verslag. De door het expertisepanel waargenomen afwijking is in de oorspronkelijke beoordeling van het onderzoek van de radioloog niet benoemd (deze is niet waargenomen, of wel waargenomen maar niet als significant afwijkend geïnterpreteerd).
- Op basis van de aan het panel beschikbaar gestelde gegevens is het Expertisepanel van mening dat de radioloog niet lijkt te hebben gehandeld conform de geldende richtlijnen en standaarden, gezien de inhoud van het oorspronkelijke verslag in relatie tot de aanvraag en de andere beschikbare gegevens.

3a verschil 1^e verslag (afwijking anders geïnterpreteerd), geen aanwijzing dat niet is gehandeld conform richtlijn

- Het Expertisepanel heeft kennis genomen van de oorspronkelijke beoordeling van het onderzoek door de radioloog en ziet daarbij verschillen met het eigen verslag. De door het expertisepanel waargenomen afwijking is in de oorspronkelijke beoordeling van het onderzoek van de radioloog wel benoemd maar anders geïnterpreteerd.
- Op basis van de aan het panel beschikbaar gestelde gegevens is het Expertisepanel van mening dat er geen aanwijzingen zijn dat de radioloog niet heeft gehandeld conform de geldende richtlijnen en standaarden, met de aantekening dat er niet op elk gebied een specifieke richtlijn bestaat.

3b verschil 1^e verslag (afwijking anders geïnterpreteerd), handelen niet conform richtlijn

- Het Expertisepanel heeft kennis genomen van de oorspronkelijke beoordeling van het onderzoek door de radioloog en ziet daarbij verschillen met het eigen verslag. De door het expertisepanel waargenomen afwijking is in de oorspronkelijke beoordeling van het onderzoek van de radioloog wel benoemd maar anders geïnterpreteerd.
- Op basis van de aan het panel beschikbaar gestelde gegevens is het Expertisepanel van mening dat de radioloog niet lijkt te hebben gehandeld conform de geldende richtlijnen en standaarden, gezien de inhoud van het oorspronkelijke verslag in relatie tot de aanvraag en de andere beschikbare gegevens.

4 Geen oordeel

- Het Expertisepanel heeft onvoldoende gegevens tot haar beschikking om tot een (volledige) adviesrapportage te kunnen komen inclusief een conclusie over de oorspronkelijke beoordeling van het onderzoek door de radioloog.